

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve

Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyitltár sora 20 kr.

Szerkesztői iroda

és
kiadóhivatal:

CIRNER és LINGNER
Főter 38. szám alatt,
hova úgy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

KÖZÉRTDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Mit várunk a választásoktól?

(*) A nyár derekát vakációnak szokták szánni az irodai munkában kifaradt emberek. De a századvégi ember sokkal izgatottabb temperamentum, semhogy pihenni tudna, különösen akkor, ha képzelődése még fokozza az izgatottságot. S ha a jelen nem nyújt neki elég munkát, a jövőt akarja siettetni, kényszeríteni. Az idegesség ezen szimptomái látszanak meg közéletünkön is.

A képviselőválasztás korai, s mondhatnám: éretlen mozgalmi első pillanatra hasonlítanak azon jelenethez, mikor a gyermekek észreveszik, hogy a torna-órán kötélhúzásban fognak versenyezni. Még el sem hangzott a vezényszó, s már felkapják a kinyújtott kötetet s kétfelé oszolva ránczigálják, míg csak a tanító rendre nem parancsolja a küzködőket.

De úgy tetszik nekünk, hogy mégis csak az első benyomás hozza ezt a gondolatot. Úgy tetszik nekünk, hogy a mostani izgatottságot még sem lehet pusztán abból kimagyarázni, hogy egyes kerületek idejében ohajtanak olyan jelöltről gondoskodni, aki nyilvános szereplésével beigazolt képessége, munka-

ereje, önálló és erős politikai meggyőződése által méltónak mutatja magát a közbizalomra. Talán abból sem lehet, hogy egyes önjelöltek nyakukba veszik az ország útját s házalni indulnak, ha valahol és valahogy — nekik mindegy nemesak az, hogy merre, hanem talán az is, hogy mily czímen — kenyérbe juthatvának.

Nem, a mostani izgatottságot mind-ebből kimagyarázni eléggé nem lehet. Van valami magasabb gondolat, valami általános érdeklődés nyilatkozik meg mindenek várározásában. Ugy vesszük észre, hogy az ország egészséges közvéleménye készül megmozdulni nagyfontosságú anyagi és szellemi érdekeink védelmére. S pedig először abban óhajt megnyilatkozni, hogy kétes existenciákat, szellemi törpeségeket s népbolondító jelszókát a közélet teréről letöröljön. S minél fontosabb anyagi érdekeink vannak válság előtt; s minél inkább függ ezen válság kedvező vagy kedvezőtlen megoldásától szellemi fejlődésünk; s minél alaposabban megunt a zavargó s a zavarosban egyéni hasznót vadászó turbulens elemeknek akár jóhiszemű, akár rosszhiszemű, de a magyar állam erősödésére nézve egy-

képpen veszedelmes forrongását: annál inkább tűnik fel érthetőnek a korai érdeklődés, az általános várákozás.

Mit várunk mi ezen általános megindult mozgalomtól?

A kiegyezés alapján megindult nemzeti fejlődésünknek s egész politikai és gazdasági életünknek legfontosabb mozzanata a tíz évenként megújuló szerződésünk a monarchia másik integrans részével. Közös kiadásaink a hadügy terén ugyis évről-évre emelkednek s egy-egy háborus hírre bizonyosan ismét emelkedni fognak. Ha most az újabb kiegyezés újabb — s az ilyen dolgok természete szerint állandó jellegű — terheket ró reánk: féltő, hogy fejlődésünk szépen indult szekere veszedelmes és nehezen kikerülhető kátyu felé siet; sőt tengelyei sem bírják a mértékfeletti terheket.

Ez nem pártkérdés többé. S mikor a közvélemény általánosabb érdeklődéssel fordul e kérdés felé: ez a magyar nép politikai meggyőződése és hangos tiltakozása minden oly megterhelés ellen, melynek a magyar állam erősödésére nézve semmi haszna sincs. Ezt az alkalmat magyar embernek pártezőlokra kihasználni nem szabad. Ebben a kér-

TÁRCZA.

Méltóságos.

Irta Tóvölgyi Titusz.

Attól tartok, hogy méltóságos urakká leszünk. Amint a jelek mutatják, a fenhejázó demokrácia ezen követelésétől nem fog megmenteni semmi. A régi bárókat és Istenben boldogult erdélyi fejedelmeket, hála az egyenlőség utáni vágy legyőzhetetlenségének, czim dolgában immár lepipáltuk és méltóztassanak ráemlékezni, most az következik, hogy a grófokat, kamarásokat és a méltóságos urak többi regiméit fogjuk lepipálni. Benne van a levegőben. Ha a totalizatori művészet a czimfuttatás eme turfján is szokásossá lenne, semmi sem bizonyosabb, mint az, hogy Demokrácia csuful becsapná azokat, kik Arisztokrácia győzelmére fogadnának.

De elmondok egy történetet.

Mivel hogy megtörtént a dolog s az illetők még most is élnek, tartozom irántuk annyi kimélettel, hogy nem teszsem őket híres emberekké. Ma már ott kezdünk járni, hogy a híresség egész megszokott dologgá lesz és ki fog menni divatból. Az is csak addig ér valamit, amíg újság, de mikor annyi lesz már a híres név, hogy nem bírjuk emlékezetünkben megtartani, mert egyik

a másikat turja ki onnan, hát az lesz a dicsőség, ha odáig bírja vinni egy-egy érdekesebb ember, hogy a nyilvánosság piaczn ne hánytorgassák az ő tisztességes nevét.

Nevezem e szerint az én derek barátomat, kivel az eset történt, Névtelennek, a falut pedig, amelyben történt, Ismeretlennek.

Az én névtelen barátom irodalmi ember; nem éppen azért, mintha írna, sőt ellenkezően: az írás mesterségét, a magyar haza határán belül, prűsök éneklésének tartja, az éneklés lekottázását és kiadását azonban praktikus hangya-észhez méltó hazafias vállalkozásnak. Hát mint ki maga is az efféleken utazik s az irodalom ily értelembeeni pártolását hazafiai szent kötelességének tartja, közte s a nemzet géniusza közt intim viszony uralkodik.

Névtelen barátom teljesen bírja a géniusz bizalmát s általa méltó jutalomban részesül. Amint hogy az egyszeri Festetich grófnak, „a Gyurinak“, bakonyi erdőcskéje és Balaton tavacszkája vala, olyaténképpen van az én Névtelen barátomnak házacskája és nyomdácskája Budapesten s hozzá még annyi pénzecskeje is, hogy Wertheim-szekrényecskéjében nem fére meg.

Azt állítják, — én ugyan még nem tapasztaltam, — hogy amely ember a tárczá-

jában nagyszámu ezreket érez, az nemes embernek tartja magát és hogy tulajdonképpen az ilyen tömött erszény lenne a mai világ armálsa. Az pedig való, hogy amint Névtelen barátom ez armálist saját birtokában érzé, arisztokratikusan kezdett gondolkodni, már mintha például földesur akarna lenni.

Hász. . . . Mi is van abban? Az az hogy „mert a valódi uraság a magyar káté szerint csakis a földesuraság“, tehát egy olyan emberre nézve, akinek az uraság még ez ideig módjában nem állt, — abban van megírva minden. Csakhogy az nem éppen olyan könnyű dolog, mint amilyennek kinéz. A földesuraság nagyralátása egy kicsinyt ijesztő, mint a Fata Morgana ködből épült óriási alakja, hogy aki nem tudja, kivel van dolga, képes tőle kétségbe esni. A földesuraságba csak nagyon nehezen lehet beletuszkolni az ahhoz nem szokott embereket. Hogy már ő ezután kastélyban lakjék, négy lovas hintóban járjon, vadászkatákat tartson, meg ki tudja, mi mindenféle úri tempót utánozzon, a mikhez nem ért: hát már csak jobb lesz a megszokott körben és a megszokott barátok közt maradni, akik nem nevetik ki az embert.

Szóval, földesúrrá lenni nem olyan könnyű

désben nem szabad az egyetértés imponáló erejét gyöngíteni; különösen akkor nem, mikor látjuk, hogy ellenfeleink mekkora animozitással, egyértelműséggel és kitartó erőszakoskodással vetették e kérdésre magukat.

A magyar parlamentnek tekintélyre van szüksége, hogy velük szemben érvényesülhessen. Ezt a tekintélyt pedig csak olyan többség adhatja meg, mely számával is, de nem kevésbé politikai érettségével, kétségbevonhatatlan hazafiságával, hogy úgy mondjam: magyar lelkiismeretességével imponál mindenütt; s épen ezen tulajdonságaival arra is képes, hogy megnyugvás teremjen határozatai nyomában. Erre van szükségünk, nevezzék bár ezt a rossz hiszeműek sovínizmusnak vagy elfogultságnak. Filozofálás nem való a politikai érdekek küzdelmébe. Olyan többségre van szükségünk, melynek minden tagja komolyan átérzi azt a felelősséget, hogy szavával része van a magyar állam fejlődésében vagy hanyatlásában.

És melyik zászló alatt remélhetjük ily többség alakulását?

A függetlenségi párt céljai szépek, jelszavai hangzatosak. Melyik magyar ember nem lelkesednék azon szép aspirációkért, álmokért, melyek Hollós Mátyás Magyarországot mint európai nagyhatalmat mutatják be? Melyik magyar ember lelke nem magasodnék fel arra a gondolatra, hogy egy teljesen önálló magyar királyság három tengerig viszi határait és hatalomszavát? Igen ám! De ezt parlamenti többséggel egyszerűen megszavazni nem lehet. Ez lehet történelmi fejlemény, sok szerencsés körül-

ménynek találkozása; de a mai konszolidált európai viszonyok közt szívárvány az, nem pedig hid, mely összekötné a földet a menny kapuját.

Amennyiben pedig a dualizmus fejlesztését, vagy a kiegyezésnek más formák szerint való megkötését, vagy a negyvennyolczas, sokban már túlhaladott törvények teljes megvalósítását tűzi ki feladatául: e tekintetben törekvései radikálisabbak és sürgetőbbek, mint hogy a kellő körültekintés híjával ne volnának.

Apponyi pártjának nemzeti elve pedig szükséges jellemvonás, melynek a magyar állam minden intézményén rajta kell lenni; de nem kizárólag az ő célja, hanem minden magyar honpolgáré, talán egyedül a nemzetiségi túlzok kivételével. Legfelebb talán azokat vehetjük ide még, akik egy kis egyházpolitikai revanche reményeért készek volnának az állam legszentebb jogait elalkudni. Egyebekben főcélja a kormánybuktatás; már pedig csakis ezzel a programponnal kormányképes többséget alkotni még nem lehet.

Ami e két pártban jó: a negyvennyolczas törvények szellemének megvalósítása felé való törekvés és a nemzeti elv, megvan a szabadelvű pártban is, még pedig nemcsak elméletben, hanem a sikerek egész sorával igazolva. S megvan benne a felelősség érzetéből fakadt azon megfontolás, hogy inkább óvatosan tegyünk minden lépést, semhogy elhamarkodással a meglévő eredményeket kockáztassuk. Hogy azonban e pártban is több elevenséget és frissebb, komoly erőket kívánunk: az ál-

talános óhajítás, mert az önző strébreket, a dologtalan honatyákat már meguntuk. A többi párt vagy árnyalat pedig, melyeket inkább csak hírükből, mint működésükből ismerünk, mint a józan eszű magyar nép liberális gondolkodásának ellenségei, az eddigieknél fontosabb jövőre bizonyosan nem számíthatnak.

Csak erős és tekintélyes parlament tud szembeállni a túlzott osztrák igényekkel. Ezt az erőt és tekintélyt pedig a kiegyezés alapján álló szabadelvűeknek nagy és előkelő többsége adhatja meg.

Várjuk tehát a választó mozgalmaktól a magyar állam érdekében a szabadelvűpártnak számban és tekintélyben való megerősödését, hogy a kebeléből kikerülő kormánynak kellő ereje legyen kötelessége teljesítéséhez, legközelebb pedig a kiegyezésnek nemzeti érdekeinknek megfelelő megkötéséhez.

Junktim.

Budapest, 1896. aug. 5.

A hivatottak és hivatalnok egész légiója egy új jelszóval dobálódzik, melyet csak kevesen értenek, ritkán indokolnak és mégis sokan hangoztatnak. Ehhez hasonló Szilveszter-éjjel Németország északi vidékein történik, mikor farsangi tréfás mondásokkal s érthetetlen, idegen szavakkal üdvözlilik egymást az emberek. Nálunk sem új esztendő napját, sem hushagyó-kedvet nem várják be, hanem kánikula közepén bohóczruhába öltöznek és „Junktim“ szóval köszöntik egymást.

Gróf Badeni osztrák miniszterelnök hozta forgalomba a junktimot, mert az általános engedmények fejében, melyeket a kereske-

dolog. Kell ahhoz egy kis elbizakodottság, egy kis bátorság, egy kis feleség, meg egy oly környezet, amely szeretné már a papát, a férjet, a testvért, vagy a bácsit földes úrnak látni, hozzá nyaranta látogatóba menni, fogatján kikocsizni, meg eldicsekedni vele.

Az én névtelen barátom szintén körül volt véve ilyen atyafisággal, de meg érezte is keblében ama demokratikus gögőt, hogy miért lenne ő nála Vizsomi Borszeki Barnabás különb ember? Ha kicsiny az ő sok pénzének a „Wertheim-szekrény“, hát meglátott valahol egy urasági „gránárium“-ot; lehet neki olyan nagy szekrénye is. Abból a kis Wertheim-szekrényből egy ilyen nagyot kihuzni? Még csak ördögi mesterség sem kell hozzá. És addig-addig merészkedett ennek a gondolatnak szemébe nézni; addig-addig sétált ezen eszmével karöltve és addig-addig hallgatta az atyafiság biztató szótát, hogy sok-sok álmatlan éjszaka után végre erőt vett rajta a bátorság és Isten neki fakeszt!... Megtörtént vele, ami sok más ilyen demokratával, hogy egy szép nyári reggelen egy gyönyörű park közepén egy szép ősi, czimeres kastélyban ébredt föl az egész megföldesurasodott familiával együtt.

Budapesti cselédeit is magával hozván, ezek méltóságos urazni kezdtek. Csitt, te

ceda arisztokratikus csöcselék? Nem hallgattok el a méltóságos czimmet! — De mikor hát már Budapesten nagyságos urnak hívták? Hogy illik az össze a mostani nagy urasággal? Szóval minden tekintélyt elő kellett szednie, hogy magasabb rangfokozatban ne részesítsék. Ha birtokos előde, aki egy szalmát se tett keresztül azért, hogy a birtokot tulajdonának tekintse, hanem úgy szakadt a nyakába ősi jusson, megelégedett a tekintetes czimmettel, hát ő, amint a helyzet egész tisztaságban fölfogja s a mennyiben, hogy saját érdeme következtében jutott idáig, magasabb czimmet érdemel is: a nagyságot teljesen kielégítőnek találta.

De hát még ez a szokatlan nagyságos czim is forradalmi lábra állította a falu népet. Kivált a falu határában lakó négy komposzesszor, a négy tekintetes ur találta ezt a nagy titulust még sokkal nagyobb szemtelenségnek. Azért talán, mert neki két ezer hold földje van? Egymagának anyyi, mint a többi négynek? De hát ki ő? Mi ő? Milyen bölcsőben ringatták, hogy még azzal a czimmettel sem elégszik meg, amelyet előde viselt, aki pedig ur volt eredetileg, nem ilyen jött-ment bugris, vagy mi?...

Mikor Névtelen barátomnak ezek a formdvények tudomására jutottak, a demokrata gög föllágaskodott benne. Mivel hogy az ember az ő gögösségére mindenféleképpen

talál jogczimmet, ha arra kerül a sor, a demokrata is föl tudja fujni magát. Azért vagyok nagyobb ur, mint az a tekintetes ur, aki elődöm volt, mert ezt a birtokot saját becsületes szerzeményemből vettem, ő pedig ingyen jutott hozzá, még se tudta megtartani. A tekintetes urak csak arra lehetnek kényesek, hogy születtek, de én születtem is, szereztem is.

És mert ezzel a demokrata göggel névtelen barátom még a cselédeit is kibélelte, tettek azok olyan lenézést a faluban, olyan foghegyről beszéltek a tekintetes urak cselédeivel, hogy azok a végsőig el lettek keseredve. Tudakozták a jegyzőtől, bírótól, még a főszolgabíró hajdujától is, hogy: tulajdonképpen miért nagyságos ur az a nagyságos ur? Mert talán ő olyan szörnyűségesen szörnyen nagy ur? Amely nagy tudakozásnak az lett a vége, hogy szegről-végről kifirtatták a nagyságos czimmet minden tekintetbeni lehetőségét és egy 24 óra alatt mind a négy tekintetes urból nagyságos urat csináltak.

Pedig azt hamarabb is megtehették volna, de a négy tekintetes ur, mint afféle tősgyökeres uri ember, nem akarta azt a demokrata czimmet fölvenni; ámde mikor neszét vették, hogy a cselédek közt máskülönben sztrájk lesz; hogy a tekintetes urak cselédei uruk czimeivel elégedetlenek, mert a nagy-

delmi szerződés megújításával Magyarországnak kényszerből tennie kellett, a kvótát kívánja fölemelni, melynek segélyével reményli a kiegyezési törvényeket az osztrák reichsrathban keresztülvinni. Ezzel szemben báró Bánffy-nak az az álláspontja, hogy a vám- és kereskedelmi szövetséget és az annak keretében Magyarország részéről elért előnyöket nem lehet rekompenzáció tárgyává tenni. Az egyik szerződés előnyeit nem lehet s nem szabad a másik részen való hátrányokkal kiegyenlíteni. Amit Magyarország a tárgyalások alatt követelt és elért, azt az eddigi visszasságok alapján követelnie és kivívnia kellett, ha a szerződési viszonyt egyáltalán fenn akarják tartani. Báró Bánffy a kérdések összeolvasztásába nem egyeztetett bele és igaza volt. Az új vám- és kereskedelmi szerződés előnyeit Magyarország részére minden körülmények közt és a kvóta esetleges fölemelésére való tekintet nélkül meg kellett adni. Ennek az ára a szerződéses viszony megújítása volt. Még egy árt nem akar báró Bánffy fizetni.

Most azonban a magyar ellenzék bőlesei lépnek sorompóba gróf Badeni mellett. Az egyik követeli a junktimot, mert állítólag így rendelik az 1867. törvények; a másik meg követeli, dacára annak, hogy a 67-es törvényekben nincs szó róla. Mig Badeni a kiegyezési törvényeket a kvótától akarja függővé tenni, a magyar ellenzék a kvótát teszi függővé a kiegyezési törvényektől és hozzá járul egy oly kérdésnek az elvadásához, melyet a szerződési felek legjobb egyetértésével kellene megoldani. Minden józan ember megértheti, hogy e két kérdést külön kell megoldani és hogy báró Bánffy álláspontja az egyedül helyes. Mert a kereskedelmi szerződést meg is lehet újítani, nem is, de a kvótát okvetlen meg kell állapítani. A külön vámterület sem teszi fölöslegessé a kvóta megállapítását és azt a helyzetet, melybe a magyar ellenzék jutott, a tényállás tüzetes vizsgálata után hazafiatlannak, a hazára vészesnek kell megjelölnünk. A helyzet ugyanis ez:

ságos ur cselédei által lenézetnek, hogy ugyanezen szempontból már kongresszust is tartottak; de meg tudomásukra esvén, hogy a nagyságos ur azért nevezeti magát nagyságos urnak, mert külön embernek tartja magát a tekintetes uraknál: hát ez a sok, fontosabbnál fontosabb, de kivált a legutóbbi argumentum, nem tévesztette el hatását! A tekintetes urak megadták magukat a nagyságos czimnek.

Történt pedig ez 5—6 évvel ezelőtt és sógorság-komaság útján úgy elharapódzott a nagyságos czim, hogy ma már az egész megyében alig találunk tekintetes urat. Pedig ha már egyszer az ő tekintetes kerékvágásából az ősnemesi birtokosság is kizökönt s idegenbe menve nagyságossá változott át: a skrupulusok jege meg van törve s csak addig legyünk szegény emberek, amíg a pinczerek, hordárok, kalauzok stb. által használt méltóságos czimzések a fővárosi cselédség által is észrevétetvén, elterjednek.

A legnevetségesebb pedig az egészben az lenne, ha a kormány az ő tekintélyét megmentendő, a nagy nemzeti család gyermekeit ezen kedvtelésből üzőt ártatlan sporttól eltiltaná.

(Magyar Ujság.)

A király kívánja a vám- és kereskedelmi szerződés megújítását a dualizmus és az általa kormányzott államok politikai egysége és ereje érdekében. Ez irányban báró Bánffy kötelezettségeket vállalt, melyek ahhoz a feltételhez voltak kötve, hogy Magyarország megkapja az eddig kivított kereskedelmi politikai előnyöket. Hasonló nyilatkozatot tett báró Bánffy és Lukács pénzügyminiszter is a képviselőházban.

És ime, gróf Badeni a magyar kvóta fölemelését követeli és junktimot az eddig elkülönített két kérdés között. Gróf Badeni azt akarja, hogy Magyarország emelje föl a kvótát, mert az ultima ratio, a király döntő szava, okvetlen a status quo ideiglenes fenntartását jelentené. Báró Bánffy a kvóta fölemelésébe nem egyeztetik és a király döntésére bizza az ügyet, ha a parlamentek nem tudnának megegyezni. De a vám- és kereskedelmi szerződés megújítására vonatkozó ígéretét módjában van betartani és így a junktimra vonatkozó osztrák követelésnek már azért sem engedhet, mert az idő rövidsége miatt is el kell különíteni a két kérdést, hogy a vámszövetség felmondását el lehessen kerülni.

Ámde jó a magyar ellenzék és ránk gyújtja a saját házukat, melyet eddig az ellenségünk nem tudott felgyújtani. Saját sorainkban verbuválja az osztrák miniszterelnök a magyar ügy árulót és az ő álláspontjának védelmezőit. Junktim! kiáltja gróf Badeni báró Bánffy-nak, és ez körül-sánczolja magát a joggal és a törvénnyel. De „Junktim!“ hangzik a tulajdon sorainkban is, melyek pedig hivatva lennének ama sánczok védelmére, nem pedig arra, hogy átpártolók legyenek, akik elárulják a saját hazájuk ügyét csak azért, hogy a kormánynak kellemetlenkedjenek. Igazán szomorú farsangi tréfa!

P. C.

Az ipartestület nyári táncz- vigalma.

A nagyenyedi ipartestület vasárnap e hó 2-án tartotta meg a sétatéri fedett táncz-helyiségben hangversenyyel egybekötött nyári táncmulatságát.

Jó hír előzte meg e mulatságot, mert mindnyájan tudtuk, hogy derék ipartestületünk fiatalabb tagjainak fáradságot nem ismerő tevékenysége minden lehetőt megtett, hogy az alap javára rendezett nyári szórakozása nem csak anyagilag, de erkölcsileg is kielégítő sikerű legyen. Nem csoda tehát, ha már a délelőti órákban csak úgy özönlött fel városunk közönsége a sétatérre, és már délután 6 órakor a szó szoros értelmében tömve volt a fedett helyiség. Városunk egész polgársága várta itt szép türelemmel a hangverseny kezdetét.

Aki véletlenül a helyiség egyik karzatán kaphatott helyet, gyönyörrel legeltethette szemét a szép látványon, mely a táncz-helyről elejébe tárult. Csak itt, e téres helyen, láthattuk valójában, mennyi sok szép menyecskét, leányt rejtenek falaik között girbe-görbe utcáink alacsony házai és mily élet-erős, derék polgárság lakja városunkat. De nem csak a polgárság volt ott képviselve; ott láttuk Nagy-Enyed egész közönségét, mindenkit, akit csak a millennium, vagy a fürdő-szezon el nem csábított városunk falai közül.

Némi késedelmezéssel 7 óra után kezdetét vette a hangverseny. Egymás után szálltak fel az e czélra külön készített podiumra

városi zenekarunk feketébe öltözött „művészei“, hogy Offenbach egy fülbemászó nyitányát adják elő. Ily precíze játszani még nem hallottuk „Gyuricza“ barna legényeit, de meg is volt az oka. A karmesteri pálcza Sz. Győre Károly szép reményű fiatal barátunk kezében volt, és ez megmagyarázza, miért játsztak oly pompásan cigányaink. Erős kézzel, gyakorlottsággal vezényelte a partitúrát és ha néha meg is volt zenészeiben a hajlam kissé bizarr és a megszokott módon tulesapongani a megengedett korlátokon, az erélyes vezénylő hamar visszaterelte a kizökkenőket a rendes kerékvágásba.

A tapssal és helyesléssel fogadott 1-ső szám után hallottuk Győre úr saját szerzeményét. Huber Károly „Őseink emléke“ cz. alkalmi darabjához irt bevezetést; e kis próbálkozásból ugyan még nem következtethetünk e törekvő fiatal ember képességeire, de elismerés illeti, hogy komolyan foglalkozik a zenével és egyelőre ez is dicséretére méltó; feltétlen elismerés illeti azonban, hogy oly szépen tanította be a darabot; elismeréssel szólhatunk Végh Katinka k. a. zongorajátékaról is, ki oly szépen kísérte az éneket. A kisasszonyban határozottan van tehetség, szép, elegáns és kedves megjelenés, és ha szorgalmasan gyakorolja magát ezután is a zongorán, mindig számottevő tagja leend zenei életünknek. A rendezőség egy szép virágsokorral kedveskedett a kisasszonynak, melyet méltán meg is érdemelt. 3-ik számul Spangenberg Gyula és Pánczél György urak énekeltek duettet. A 4-ik sz. változást szenvedett, a „Népdalok“ előadása elmaradt; helyette hallottunk egy kitünő hegedű-szólót Lázár Ottó urtól, kísérvé zongorán Végh Katinkától. Gyors tempóban következtek ezután a kissé hosszabb műsor többi számai, úgy, hogy midőn a tűzoltó zenekar állott fel, hogy „Indulóját“ eljátsza, megkönnyebbülten lélegzett fel a közönség, mert a két óra hosszat tartó hangverseny után a tikkasztó hőségű teremből kiszabadulhatott a friss levegőre. Éppen azért figyelmeztetjük a rendezőséget, hogy jövőre frissebb, elevebb, nyári vigalomhoz alkalmasabb műsört állapítson meg.

Hangverseny végeztével kezdetét vette a táncz, mely — természetesen — kivilágos-kiviradtig tartott. A nagyszámu tánczó ifjuság két részre oszlott; egyik része tánczolt bent a teremben, míg a másik része a terem előtti téren ropta a csárdást. A négyeseket 120 pár tánczolta.

Végül még elismeréssel kell szólanunk a rendezőségről, mely minden lehetőt megtett, hogy a közönség feltaláljon minden kényelmet, amit ily esetekben igényel, és e figyelemnek meg is volt a hatása, mert mindenki, aki e vigalmon részt vett, csak is egy kedvesen eltölt este emlékével távozhatott szép sétatérünkről.

Részt vettek a mulatságon: Tóth Irénke, Végh Katinka, Morágyi nővérek, Magyar Jolán, Hegedűs Mariska és Katinka, Dancs Ida, Röder Margit, Lázár Mácsi, Vinkler Lia, Lázár Irén, Pethő Pirike, Sándor Lujza, Egresi nővérek, Varga Zsuzsa, Makai Vilma, Király Málka, Király Erzi, Üveges Ida, Jakab Erzi, Jakab Linka, Mátyás Marika és Róza, Halász Málka, Sente Jozefa, Kovács Julcsa, Varró Róza, Székely Berta, Váradi Anna, Pfnizel Irma, Horváth Berta, Spaller Berta, Üveges Anna, Biró Tinka, Hendel Lotti, Szőke Zsuzsa, Kovács Berta, Kovács Ida, Kovács Ilona, Tóth Jozefa, Vass

Erzsi, Borsos Berta, Csató Ida, Nagy Ida, Nagy Anna, Szepte Jozefa, Vas Ida, Szőlősi Sarolta, Kis Julcsa, Beke Erzsi, Barta nővérek, Polonyi Vilma, Bugán Nina, Lőrincz Linka és Lujza, Tomai Margit, Krizbai Ida, Bertlef nővérek, Molnár Rózsika, Vint nővérek, Tenkei Róza, Moga Róza, Balog Nina, Fodor Berta és Klári, Gergely Zelma és Málvin, Köpeczi Lujza, Besenyei Julcsa, Kali Lila, Szász Berta, Vermesi Annuska és még sokan.

Levelezés.

Tusnád, 1896. július 27.

Hogy a tusnádi fürdő fekvése, vidéke mily kies, bájos, eragadó, levegője mily felesleges és jótékony hatású: megírtam. De megírták azt nálammal hívatottabbak is. Azért most főleg a múlt évi és jelenlegi fürdőidény között kívánok rövid párhuzamot vonni, s ezen kedves fürdő-hely jövő fejlődését czélzó, újabb változásokról számot adni.

A millenáris kiállítás, a budapesti s egyéb országos ünnepek embert és pénzt vonzó hatása itt is nagyon érezhető.

A tavaly ilyenkor 1050-en voltunk a fürdőn, most alig 500 körül vagyunk, s ennyien is csak pár nap óta.

A tavaly a háztulajdonosok, vendéglősök és csukrászok vigabbak voltak, kedélyes kicsinyléssel ügyet sem vetettek a jó pénz ellenében támasztott szerény kéréseinkre és kívánságainkra. most öröm nézni és élvezni azt az előzekenséget és készséget, amivel találkozunk; az idén tehát határozottan mi, a fürdő közönség, vagyunk vigabbak.

A tavaly volt élénkség, sok zaj, száz-féle tánc-, zene-, színi-, szavaló-estély stb., stb. Most csendes, nyugodt, egészen az üdülésnek szánt élet foly.

Csak a jul. 25-iki „Anna-bál“ idézett elő kissé élénkebb mozgalmat, főleg az által, hogy a vidék mulatni vagyó közönsége is belátogatott. Azonban a multság is kevesbbé sikerült, mint a tavaly.

Aminek főoka, hogy hazai statisztikánk azon alaptétele mely szerint nálunk a nők néhány százalékkal többen vannak, mint a férfiak, e bálon nem épen kedvező mértékben érvényesült.

Igy hát megfelelő számu tánczosok hiányában a szebbnél-szebb hölgyek koszorúja nagyon is koszoru maradt, s csak időnként és pillanatokra alakult át változatos tarka csokorrá. — — —

No de azért mulatott mindenki a maga módja szerint s a hangulat mindvégig emelkedett maradt, ami a rendezőség figyelmének és a kitartó tánczosok kettőzött buzgalmanak volt köszönhető.

A négyeseket 40—50 pár járta; közönségünk elitjéből részt vettek: Gr. Mikes Ármán, gr. Lázár Vincze és neje, dr. Nagy Albert h. fő-törzsorvos neje Irénke és Rózsika leányaival, Jesszenczy István nyug. h. alezredes és neje, Molnár Józsiás és Györffy Gyula orsz. képviselők, Éltés Zsigmond és László Géza törvsz. bírák családjakkal, Piványi, Széll mérnökök, Szegedy Árpád és neje, dr. Wámosy Zoltán fürdő-orvos, Bocskor Béla kir. ügyész stb., stb.

Tusnádon soha sem szokott sok fiatal ember lenni, de az idén e tekintetben valószínű holt-saison uralkodik, a leányok sétalhatnak gardedámok nélkül is, kiknek feladata a leghálátlanabb, mert ha van, ki ellen

örizzék feltettjeiket, nyugtalankodnak, ha nincs, akkor még jobban nyugtalankodnak. . . .

A fürdő-zeuét Kotzé helyett, ki most bandájával Pesten szerez babért és koronát, a békésgyulai első zenekar szolgáltatja sok igyekezettel, de kevés szerencsével. Mig tavaly Kotzé hegedtje még a makacsabbak zsebéből is könnyszerűleg büvölte ki a forintokat, addig ezeknek fillérek is nehezen hullanak.

Fennebb említém, hogy az idén e fürdőn általános csend és nyugalom honol. Nem egészen áll: van itt kérem zaj is, sokszor több is, nagyobb is, mint kellene, csakhogy nem a multság, hanem a munka zaja. Naponta 15 - 20 ágyu-dőrejhez hasonló hatalmas robbanás hangzik végig a völgyben. (A gyöngébbeknek kitünő kura idegeik edzésére). E robbantások által fenn a hegyek között sziklakat morzsolnak szét, hogy az itt folyó építkezésekhez anyagot nyerjenek. A sepsi-szt.-györgy—székelyudvarhelyi vicinális vasut, mely e fürdőt is érinti, idáig majdnem kész, a sínek részben lerakva, az itteni állomás épülő-felben. A kitünő műziséssel és nagy-szerű beosztással tervezett új „Gyógyterem“ (Cour-salon) hatalmas alapzata már le van téve, a munka serényen foly.

Magánosok is több új villát építenek.

A vastartalmu „Mikes“ és jodos „Rezső“ források fölébe csinos vas-pavillonok emelkedtek; a fürdő előtti gyepes terület csinosan parkirozva. Ugyszintén tavaly óta külön „Croqui“ és „Tennis“ pálya létesült.

Szóval Tusnád fejlődik, épül s a jövő tavaszra tervezett vasut-megnyitás a vendégek számát remélhetőleg megsokszorozza.

Kámori.

Abrudbánya, 1896. július 28.

Már régebb idő óta a helybeli állami elemi fiu- és leányiskola tanítói kara a reájuk bízott gyerekekkel nem éppen tanítói szeretettel viseltettek, úgy, hogy a szülők kénytelenek voltak orvoslásért több ízben az iskolai gondnokokhoz fordulni. Az iskolagondnokok ismert erélyénél fogva nem is késett egyik-másik tanító urat dorgásra ítélni, de mind hiába volt ez enyhe büntetés, mert nem okultak; mit bizonyít az is, hogy több szülő panasza a közigazgatási bizottság elé került, mert több gyermek az ütés-, veréstől kisebb-nagyobb testi sérülést kapott; így aztán a közigazgatási bizottság egy szigorú vizsgálat kerestül vitelével városunk polgármesterét és a verespataki járás főszolgabíráját bízta meg, kik is a vizsgálatot keresztül vivén, az ügyiratokat betérjesztették. A közigazgatási bizottság a betérjesztett iratokból szomorú állapotokat látott, s nem is késett erélyénél fogva a tanító urakat rendre inteni és fizetésük 5%-nak megfelelő pénzbüntetésre ítélte, az igazgató kivételével, kinek az ügyében már nagyobb dolgokat látott s a reá vonatkozó iratokat a kir. ügyészséghez áttenni határozta. A határozat kihirdetése folyó hó július 26-án történt, midőn a sértett szülők a nem éppen elég szigorú határozatot végig hallgatták.

Hallomásunk szerint több tanító nincs megelégedve e humanus határozattal, s felebezéssel kíván élni, pedig kár! mert! ha egy fölebbvaló hatóság be fog nézni az ügyiratok közzé, bizony-bizony aligha nem Kukutyinba küldi zabhegyezni őket.

Egy szülő.

Végyes hírek.

— **Hymen.** Báró Pölnitz Oszkár m. kir. honvéd főhadnagy, segédtsz. városi társadalmunknak egykor igen előnyösen ismert tagja, e hó 2-án esküdtött örök hűséget Osztián Zelma kisasszonynak, Osztián Viktor vármegyei mérnök kedves hűgának Tordán. A szűk körben tartott esküvőn mint tanúk Pellia János főhadnagy és Székelyhid József hadnagy voltak jelen. Állandó boldogságot kívánunk az új párnak!

— **Utczáink rendezése** szépen foly. A vármegyeház előtti sétány kerítését beljebb helyezték s a szélesebb térrel sokat fog nyerni az építendő új megyeház. Szükséges volna azonban, hogy a városi tanács kissé szigorubbán járjon el s ne elégedjék meg a folytonos ígéretésekkel egyes telektulajdonosokkal szemben. Így pl. a Tövis-utczából jövet a hídnál levő kovácsműhely oly ronda kinézésű, hogy annak további fenntartása csakugyan botrányos. Amíg mindenfelé építkeznek, csinosítanak, ott tovább is disztelekedik a hitvány putri.

— **Gyászhir.** Makfalvi Dózsa Lenka f. hó 2-án este 7 órakor Nagylakon hosszas betegeskedés után agyszélhűtésben meghalt. Benne Dózsa Emma egyetlen, szerető, jó testvérét vesztette el, nagy rokonsága pedig a legjobb rokant. A N.-Lakon folyó hó 5-én d. e. 10 órakor nagy részvét között történt gyász-szertartás után hült tetemeit Maros-Vásárhelyre szállították édes atyja, néhai Dózsa György és édes anyja mellé. Legyen áldott emléke!

— **A helybeli róm. kath. templom** tornya már-már a befejezéshez közeledik, már a fedélszerkezetet rakják fel. Lapunk zártakor épp a szepen kiállított masszív aranyozott vas-keresztet teszik fel, mely munkának — nem is kell mondanunk — állandó néző közönsége van.

— **Vasuti elgázolás.** Majdnem végzetes szerencsétlenség áldozata lett Grün József vármegyei központi irnok f. hó 2-án vasárnap az esteli órákban. Maros-Ujvárról jövet fuvarosa Maros-Décsenél a sötétben nekiment a vasuti sorompónak, mely a kocsit lovasul a vasuti sínek közé dobtá. Alig volt idejük a kocsiban ülő Grün Józsefnek és kocsisának a kocsiról leugrani, már is jött Nagy-Enyed felől az este 1/2 10 órakor induló végyesvonat, mely a síneken fekvő kocsit összetörte, az egyik lovat pedig agyonütötte. Ez eset is intő példa fuvarosainknak, hogy este lámpákkal lássák el kocsijaikat és a sötét éjszakában ne hajtsanak eszeveszetten tuskén-bokron keresztül.

— **Pályázat ösztöndíjra.** A néhai b. e. Sarpataki testvérek által Bethlen-kollégiumunknál orvosnövendékek számára letett 500 forintos ösztöndíj megüresedvén, előjárósági megbízás folytán azon ifjakat, kik főgimnáziumunkban tettek érettségit és mint orvosi pályára készülők ezen ösztöndíjat elnyerni kívánják, ezennel fölhívom, hogy folyamodványukat f. évi szeptember hó 1-ig nyujtsák be a főiskolai előjárósághoz; kérvényeiket pedig érettségi és vagyoni, illetőleg akik régebb tettek volna érettségi vizsgálatot, azóta a folytatott tanulmányaikról és foglalkozásukról szóló bizonyítványokkal is kellőleg szereljék föl. Nagy-Enyeden, 1896. július 31. Nagy Lajos e. i. rektor-professzor.

— **Multság.** A sárdi ev. ref. templom tornyának befedése javára a gróf Teleky

Sámuel ur berkeben Sárdon, 1896. augusztus hó 15-én zárkórú tarisznyás nyári táncvigalmat rendez a következő rendező bizottság: Bartha József, Bereczky Sándor, Botos Dénes, Czövek Róbert, Daubravszky Gyula, Halmai István, ifj. Kozma Gyula, Ludvig Gyula, Molnár Sándor, Nána Aurel, Pap Viktor, Szász Pál, Szöllősy Kálmán, Szöllősy Károly, Török Ferencz, Vadady László, ifj. Veress Sándor, O. Veress Sándor.

— **Gyilkosság.** Popa Juon. Spring község bírája, f hó 2-án vasárnap este 10 óra-kötelességteljesítésének áldozatává lett. A község legényei este „kalákából” oszolvazt, lármázva és duhajkódva mentek haza fele. Ezért a bíró őket rendre utasította, mire kivált a többiek közül Hirbean Tomai Moiske springi legény, mellette levő társa tüszőjéből a kést kiragadta és a bíró nyakába döfte, ki e szúrás következtében pár perc múlva elvérzett. Tettes letartóztatott és az illetékes bíróságnak átadott.

— **A pók étvágya.** Sir John Lubbock hírneves angol tudós, aki a bogarakról több érdekes könyvet írt, a napokban közzétette a pókokról írt tanulmányát. Ebben a könyvben többek közt azt olvassuk, hogy több pókot pontosan megmérte ebédje előtt és az után s következő tapasztalásra jutott: Ha megfelelő súlyllyal egy felöltött ember ugyanannyit akar enni, mint egy pók, úgy két egész ökröt, tizenhárom ürüt, tíz sertést és négy hordó halat kellene megennie — és mindezt huszonegy óra alatt! Jövőben nem beszélnek majd farkaséhségről, hanem pókéhségről. Ez sokkal eredetibb lesz.

— **Bicycle-akadémia.** Míg Magyarországon csak nehezen tudott tért nyerni a kerékpár és a szélesebb néprétegekbe csak a sport-barátok bámulatos kitérítésénél fogva volt képes behatolni: Németországban, Angliában, Franciaországban és Svájcban már valóságos szükség lett, melyet sok foglalkozásban alig lehet nélkülözni. Kereskedők, házalók, tanítók, bírák, ügyvédek és különösen orvosok, sőt még papok is használják ezt a rendkívüli kényelmes és gyors közlekedési eszközt hivatásuk érdekében, melyet sokszorozott buzgósággal és tetemes gyorsasággal végezhetnek. Főleg az orvosok, a posta, a rendőrség és a hadsereg szolgálataiban vált be kitűnően a kerékpár és örömmel látjuk, hogy Magyarországon is elsőrangú szükségletté fejlődik a sport-kedvelés szűk kereteiből. Legtöbbel a lakosság felvilágosodottsága járult e fejlődéshez és különösen a fővárosban van jelenleg sok orvos, kereskedő, magán- és állami hivatalnok, akik hivatásuk érdekében előszeretettel használják a kerékpárt. Különös megelégedései említjük, hogy Hock János országgyűlési képviselő is kerékpáron jár, amit bizonyítással nem egyedül a sport kedvéért tesz. A legnagyobb nehézség a kerékpár elterjedése körül eddig a kerékpározás megtanulása volt. Nem mintha nagyon nehéz lenne, hanem mert tanuló és gyakorló kerékpárosok nem lépnek szívesen a nyilvánosság elé ügyetlenségükkel és kerülnek a gyalogjárók mosolyát. Komoly emberek nem akarják magukat nyilvános megjegyzések tárgyává tenni. E körülményen egy budapesti cég, Puch János és társa, igen elmés módon segített egy kerékpár-akadémia alapítása által, hol a kerékpározást vizsgázott tanítók tanítják és a tanulók 3—4

lecze után könnyen elsajátíthatják. Ez az akadémia, mely a városligeti árnyékos fasorokban (134. sz.) van, a nézők kíváncsi

tekintetének nincs kitéve és csak tanulók részére áll nyitva, akik itt zavartalanul és leskelődők nélkül tanulhatnak és gyakorolhatnak. E célra rendelkezésre állnak az eddig legjobb „Styria“-kerékpárok, melyeket vidéki sport-kedvelők és hivatásos kerékpározók is szeretnek használni. Miután a tanuláshoz csak rövid idő szükséges, szaporodnak napról-napra a vidéki sport-kedvelők, akik a bicycle-akadémiában „Styria“-gépen végzik első gyakorlataikat. Bicycle-akadémiánk már van; a Puch János és társa cég nem sokára valószínűleg bicycle-egyetemet is fog Budapesten felállítani.

Meteorológiai jelentés július 29-től aug. 1-ig.

Nap	Óra	Légnyomás 700+	Hő	Szél iránya és erőssége	Borulat	Csapadék	Hő Napi max. min.
7	63 5	+20 5	NW ₂	0	—		
29	2	60 1	+31 7	E ₂	2	—	+32 7 +16 0
9	59 8	+21 9	—	0	—		
7	60 0	+20 9	NW ₂	0	—		
30	2	59 9	+31 8	E ₂	0	—	+32 8 +16 0
9	58 2	+22 0	—	0	—		
7	59 4	+21 0	NW ₂	1	—		
31	2	57 2	+34 0	S ₂	4	—	+34 8 +15 1
9	60 6	+20 2	—	1	—		
7	60 6	+20 2	—	1	—		
1	2	58 3	+31 4	—	7	—	
9							

Kilátás: Meleg idő zivataros hajlammal; később hőszökkenés várható.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C°. fokokban. Szél iránya: N — észak, S — dél, E — kelet, W — nyugat. Szél erőssége = 1—10. Borulat foka = 1—10-ig. Csapadék mennyisége milli méterekben értendő. ● = eső, * = hó, ▲ = jég, ▽ = dara

Apróságok.

Bizonyos.

— Mik azok a ciklopok?
— Biztosan azok, akik az újságokból cikket lopnak.

Jóvá tett hiba.

Pápaszemes ur halad el egy hölgy mellett s veletlenül lábára hág. A nő felszisszen s megtámadja az ügyetlent:

— Ugyan miért van hát szemüveg a szemén, ha még lábamat sem látja?

— Bocsnat asszonyom. Ilyen picziségek észrevételéhez a szemüveg nem elég, mikroskóp kellene.

Gyermek-logika.

Kis Paula: (Miután rossz magaviseletért anyja által megfenyítettett.) Ugy-e kedves mamácskám, egy gyermeknek nem szabad a másikat megverni?

Anyá: Persze hogy nem.

Kis Paula: Akkor miért vertél te meg engem?

Anyá: Hisz én nem vagyok gyermek.

Kis Paula: Nem? hiszen te is csak a nagymama gyermeke vagy.

A kakas.

Férj: Az az igaz, hogy a kakas legelőszőr van fönn, mert az kukorikol legelőszőr. Így hát mi férfiak — kellünk jobbkor.

Feleség: Oh dehogy, az csak azt mutatja, hogy a férfi mihelyt felébred, mindjárt lármáz.

Irodalom.

Előfizetési felhívás

az 1895. évi VIII. t.-ez. alapján végrehajtott összeírás adataiból készült „A magyar korona országainak mezőgazdasági statisztikája” című munkára.

Az utóbbi időben az agrár statisztika fontossága Európaszerte nagy mértékben növekedett. Nemcsak a statisztikai érzék általános terjedésének tulajdonítható ez, hanem a mezőgazdasági viszonyok átalakulásának is, mely a közgazdaság emez elsőrendű ágára fokozott mértékben fordította a közfigyelmet.

Nálunk, hol a mezőgazdaság egész közgazdaságunknak valódi léte alapját képezi, a részletes és megbízható mezőgazdasági statisztika — a jó agrárpolitikának ez a nélkülözhetetlen eszköze — kétszeres fontossággal bír. Ez a meggyőződés bírta rá a magyar törvényhozást, hogy áldozatot nem kímélve az 1895. évi VIII. törvényezikk által megadja az alkalmat és eszközöket egy a kor követelményeinek minden tekintetben megfelelő agrárstatisztika létesítésére, az évenkénti aratási adatok gyűjtése számára is biztos alapot teremtven.

A nagy összeírás munkáját a múlt év végén sikeresen végrehajtották s a roppant terjedelmű, rendkívül gazdag anyag szakszerű feldolgozásával a földművelésügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltósága az orsz. m. kir. statisztikai hivatalbirta meg, mely a munkálattal annyira előrehaladt, hogy a több kötetre terjedő mezőgazdasági statisztikai nagy forrásmű kinyomatása még e nyár folyamán kezdetet vesz.

A mű, amint címe is mutatja, nem szorítkozik a szorosabb értelemben vett Magyarországra, hanem felöleli Horvát-Szlavonországok adatait is, és így az egész Magyarbirodalom mezőgazdasági viszonyainak fogja teljes és hű képet nyújtani.

Az egész sorozat öt nagy kötetből fog állni, körülbelül 840 folio iv terjedelemben.

Az első kötet az adatgyűjtés módszerének, az összeírás lefolyásának tanulságainak ismertetésén kívül közsegenként tartalmazni fogja azokat a legfontosabb adatokat, melyekre úgy a közigazgatás, mint a magánhasználat szempontjából legnagyobb szükség van, u. m. a területet művelési ágak szerint; a hasznos háziállatok számát, a fontosabb állatnemeket ivar és kor szerint is; az igás fogatokat a vonóerő megkülönböztetésével, stb.

A második kötetet egy kimerítő Gazdál-czimtár képezi, melyben mindazok kiknek gazdasága meghaladja a 100 katasztrális holdat, egyenként felsorolottnak, kimutatván gazdaságuk székhelye, valamint területet művelési ágak szerint, a gazdaságban alkalmazott cselédek és fontosabb gépek és eszközök száma, továbbá az állatlétszám.

A harmadik kötet részint tudományosan feldolgozva s összehasonlító adatokkal megvilágítva, részint táblázatos alakban, az 1895. évi aratás és szüret eredményéről számol be.

A negyedik kötet az összeírás alkalmával az egyes gazdaságokról tudakolt részletes adatokat, a birtoklás jogcíme és a gazdaságok nagysága szerinti kettős kombinációban fogja nyújtani, ugy tudományosan feldolgozva, mint táblás kimutatásokban.

Végre az ötödik kötet a községek, járássok és vármegyék általános gazdasági viszonyait megvilágító adatokat s a levont tanulságokat fogja tartalmazni.

A földmivelési m. kir. miniszter ur ó nagyméltósága mind az öt kötetnek előfizetési árát, a terjedelemből képest lehetőleg mérsékeltén, 20 frtban állapította meg; méltányolva azonban azt a buzgó támogatást, melyet a vármegyei és városi törvényhatóságok, a járási tisztviselők, a községek, valamint a szakkörök és egyesületek tagjai a mezőgazdasági összeírás alkalmával kifejtettek, részükre külön kedvezményes előfizetési árát állapított meg, melynél fogva mind az öt kötetet 10 frtban szerezhetik meg. Kedvezményesen áron fizethetnek elő: a földmivelési miniszterium alá tartozó összes hivatalok, intézetek és azok tagjai; az összes vármegyei és városi törvényhatóságok, járássok és községek, nemkülönben az összes vármegyei és járási mezőgazdasági bizottságok tagjai; a gazdasági tanintézetek és földműves-iskolák és azok tanári kara, a gazdasági egyesületek és körök és azok tagjai, továbbá a mezőgazdasági statisztikai számláló ügynökök és a községi (körjegyzőségi) összeíró bizottságok tagjai közül mindazok, kik az összeírás alkalmával a járási főszolgabíró igazolása szerint magukat különösen kiténtették.

A megrendelések legkésőbb f. évi augusztus hó végéig az országos magyar kir. statisztikai hivatalhoz (Budapest V. ker. Akadémia-utca 12. szám) küldendők be. Aki a megrendeléssel együtt az előfizetési pénzt is beküldi, annak a mű kötetek portómentesen fognak megküldetni.

Az öt kötetes mezőgazdasági kiadvány-sorozat bolti ára 40 frt leendő, miből a „Gazdászintár” külön 15 frtban becsátatják forgalomba.

A mű egyes kötetek részint még a folyó évben, részint a jövő év folyamán fognak megjelenni s mihelyt a sajtó alól kikerülnek, egyenkint azonnal szétküldetnek az előfizetőknek.

Kelt Budapesten, 1896. július havában.

A földmivelésügyi m. kir. miniszter ur megbízásából:

Dr. Jekelfalussy József,
miniszteri tanácsos,
az orsz. m. kir. statisztikai hivatal igazgatója.

Közgazdaság.

Utmutatás

a szőlőmoly (Cochylis ambigua) irtására.

A szőlőmoly évente kétszer szokott mutatkozni. Az első nemzedék hernyói május elejétől körülbelül június első negyedéig találhatók, amikor kezdetben a fűrt apró bimbóit, később a nyíló virágzatot, majd az apró kötődött bogyókat pusztítják. E hernyó eleinte igen parányi és zöldes színű, később szennyes rózsás, vagy ibolyás szürkés, de feje és az utána következő első test-iz feketés barna; teljesea felnőtt korában 8—10 milliméter hosszú. E hernyót a fűrtön sohasem lehet szabadon látni, mert amíg igen kicsi, addig befurakodik a bimbókba, miközben azokat finom pókszalakkal összekötögeti, később pedig részint az elragott virágokból, részint azok elváló hulladékaiból ugyancsak a szájából eregető pókszalakkal a fűrt gerezdei között hosszukás fészket készít, amelynek belsejét kibéleli. E fészkekben tartózkodik és innen indul ki, hogy a kártételeit folytassa.

Július elején teljesen kifejlődött és vagy az eddigi fészkekben, vagy ritkábban a karó és szőlőtöke alkalmas repedésében, de nem ritkán a szőlő kötözésére használt anyagban

(szalma, guzba csavart fűzveszők, sás vagy raffia között) készített külön burokban bebábozódik. Bábja csak mintegy 6 milliméter hosszú és világos barna.

Két hét múlva, július vége felé, vagy augusztus havában kikel e bábból a szőlőmoly, mely valamivel nagyobb és természetesebb a közönséges ruhamolynál, mert 7—8 milliméter hosszú és kiterjesztett szárnyával 13—15 milliméter széles. E molyra könnyen rá lehet ismerni arról, hogy hátán, a felső szárnyain egy kis nyereg alakú és kávésbarna színű sáv húzódik; a felső szárnyak hegyén a nyereg alakú rajzhoz hasonló színű pont van. Ha megül, szárnyait háztető formára csapja össze.

A moly a nappal legnagyobb részét a levelek alsó felére húzódva tölti, csak este röpködik, párzik és a vagy már félig kifejlődött bogyókra, vagy azok nyeleire egyet-egyét, összesen mintegy 30—40 petét tojik. E pete fehéres és szabad szemmel nem igen vehető észre.

Az ebből a petéből kikelő kis hernyócska, tehát a szőlőmoly második nemzedéke, mely színre és termetre majdnem teljesen azonos a júniusi hernyóval, augusztusban a bogyókba furakodik. Azokat részben egészen kirágja, részben csak kikezdi, de szálaival mindig összefonogatja. Az így megtámadott és összezsomózott bogyók, melyek legtöbbször a fűrt hegyén vannak, rothadnak, nemcsak mert már úgy is meg van sérülve, hanem azért is, mert rájuk telepednek a különböző gombák is.

Még mielőtt a szüret ideje beköszönt, a hernyó elhagyja a fűrtöt és vagy a tökére, vagy a karóra vándorol, hol bebábozódási helyet készít magának, amelyben novemberig, vagy deczemberig elainte mint hernyó vesztegel s csak azután bebábozódik. Ilyen báb alakjában kitelel.

Május elején, de ha melegebb a tavasz, akkor már április végén megjelenik azután a moly, mely petéit a bontakozó hajtásokba, illetőleg azokban a bimbókra tojja: e petékből kél ki az a nemzedék, mely tavasszal és nyár elején a virágfűrtököt szokta rongálni.

A szőlőmoly előfordul szörványosan Magyarországon, de olyan károkat nem igen okoz, mint például Svájcban vagy a bádeni nagyhercegségben. Mindazonáltal tanácsos, hogy ezt a kis mértékű megjelenését is figyelemmel kísérjük mindig.

Ahol csak szörványosan mutatkozik, például minden 5—10 tőkén itt-ott egy hernyó, akkor ott elég, ha azt egyszerűen leszedetjük; nagyobb injekció esetén azonban ez fásztó munka lévén, szélszerűbb lesz a permetezéshez hozzáfogni. Az ehhez szükséges folyadék 3 gr. puha fekete szappanból, 1½ kgr. valódi pyrethrum (Zacherl) porból és 10 liter vízből készül olyanformán, hogy e vízben a szappant előbb feloldjuk s aztán hozzá keverjük a pyrethrumport. Az így nyert folyadékot aztán még 90 liter tiszta vízzel kell fölígítani. Permetezéskor, amely bármely permetező készülékkel hajtható végre, csak a fertőzött fűrtöt kell permetezni, a töke többi részét nem kell bántani. Jó, ha ilyenkor nem a permetező diót használjuk, hanem ha a folyadékot egyenes, vékony sugár alakjában a fűrt fertőzött részére löveljük.

Molyrajzás idején használhatók a molyfogó lámpák; ezek egyszerű lámpásokból állanak, amelyek kívülről áttetsző, enyves felületű papírossal vannak bevonva: este

a viláosságának neki repülő molyok neki mennek az enyves papírossal s odaragadnak. A molylámpánál, mely esős időben, vagy holdvilágos estén nem alkalmazható, jobb a molylegyező. Ez egy fogóhoz erősített vékony, de széles felületű fa-, vagy vastag papírlapból készül. E molylegyező egyik fele be van kenve ragadós anyaggal (glycerin, vagy lenmag és megolvasztott kolofonium egyforma arányú keveréke). Az eljárás az, hogy a munkás egyik kezével megveregeti a tökét, másikba tartva a legyezővel utána suhint a felzavart molyt, amely a ragadós felülethez oda tapad. Ez a molyfogás tehát végrehajtható nappal is.

Tavasszal, szőlőnyitás idején, alkalmazható ellene a kéreghántás. Ez abból áll, hogy a töke fölösleges kérgét és az elszáradt csapokat leütjük s a tökén megmaradt repedésekbe húzódott bábokat hegyes árral megöljük. Ez alkalommal meg kell tisztítani a rajra meghúzódott bábokból a szőlőkarokat is, valamint hogy el kell égetni a szőlőben maradt megelőző évi kötőanyagot is. A tökeről levert kérgét és fát szintén el kell égetni. Különösen kell vigyázni arra, hogy a kéreghántáskor kihullott kis bábok földön ne maradjanak. Ez oknál fogva tanácsos, hogy a töke alá már a munka megkezdése előtt valami ponyvát vagy zsákot teregezzünk, amelyről a hulladék aztán könnyen összeszedhető.

Egyéb szükséges felvilágosítással készségesen szolgál az alább megjelölt intézet. (Budapest, V. kerület, Nádor-utca 28.)

Budapest, 1896. július havában.

M. Kir. Állami Rovartani Állomás.

Piaczi árak.

Nagyenyed, 1896. aug. 2.

Buza legjobb	100 kilogramm	7.—
„ közészerű	„	6.50
Kétszeres legjobb	„	6.50
„ közészerű	„	6.—
Rozs legjobb	„	5.—
„ közészerű	„	4.50
Zab legjobb	100 kilogramm	6.—
„ közészerű	„	5.—
Kukoriceza (tengeri)	„	3.80
Burgonya	„	2.—
Széna legjobb	egy szekér	5.—
Szalma legjobb	„	2.—
Bikkfa 1 köbm. keresztirakás nélkül, 1 m. hosszú		3.50
Cserfa 1 „ „ „ „ „ „		3.20
Tölgyfa 1 „ „ „ „ „ „		3.50
Faszén kemény	egy hektoliter	1.70
Marhabús	1 kilogramm	—36
Sertéshús	„	—44
Szalonna	„	70—72
Dísznózsir	„	—90
Vöröshagyma	„	—10
Fokhagyma	„	—10

Csarnok.

Szudáni dolgok a közelmúltból.

Irta: Talligás Áron.

1.

Még nem is sok ideje annak, hogy a lapok türelmes olvasóinak egy rövid fél napon át vezetője lehettem Ázsiában, a Boszporus tulsó oldalán, és már örömmel ragadom meg az alkalmat, kissé Afrikában is meghordozni őket. Igaz ugyan, hogy csak nem rég mutatta be érdekes tárcaival Fogarasi Albert Egyiptomot, de én egy kissé mélyebbre ohajtom bevezetni az olvasókat a Nilus vidékére, egész addig, hol a Nilus a Kék- és Fehérfolyó nevű két elődében él még csak, hol már nem láthatók Egyiptom földje régi nagyságának romjai, s hol — bár

nem épen a legsötétebb — már erősen sötétedni kezd Afrika.

Ezuttal nem én vagyok a vezető, de nekem és a tisztelt olvasónak is egy hittérítő a kalauzunk, ki elég szerencsétlen volt épp a szudáni harcok s a Máhdi uradalmi rendeltetési helyére kerülni s épp a Máhdi fogságába jutni, hol 10 évig ette a rabság véghetetlenül keserves kenyerét s szenvedte át a hittérítői pályához mérten is sok testi és lelki gyötrelmeket, szenvedéseket, melyek a rabsággal jártak.

E hittérítő aztán, szökés utáni megmenekülése után, egy terjedelmes könyvben leírta viszontagságos fogoly-életét, de egyúttal megragadóan, híven és nagy részletességgel megírta sok olyat a lefolyt szudáni harcokról, melyekről vagy épen semmit, vagy a lapok hézagos tudósítása útján csak keveset tudunk, s nagy közvetlenséggel és részletesen leír olyan dolgokat is, miket más, ki ott nem volt, meg sem írhatott. Ez a könyv utóbbi időben kezembe került, s miután az nem is magyar, nem is hazai, nem használatlan dolgot vélek cselekedni, ha egyet-mást az olvasottak után magam is elbeszéllek. És miután éppen e tájt folytak a múlt hetekben is a legelkeseredettebb harcok az olaszoknak Menelik mezitlábos katonáival s a dervisekkel: még érdekel is birhatnak sok olvasóra az elmondandók.

Vedd tehát elé, kedves olvasó, Afrika térképét s kísérd utunkat, mely 1880 december 25-én indul ki Kairóból. Suezben a hajóra szállván, Suakinban kötöttek ki irónk, egy püspök, két hittérítő társ s több soror (apáca) 1881. január 4-én. Innen Berber-en keresztül 28 napig tartó utazás után érték el Chartum-ot a Kék- és Fehérfolyó összefolyása közelében. Március 25-én hagyták oda a várost, s eleinte gőzhajón Tura-et Chadraig a Fehér Niluson felfelé, aztán tevéken Kordofán sivatagjain keresztül április 5-én érték El-Obeid-be. Innen november 21-én elindulva december 5-én érték el rendeltetésük helyét, Delen községet, Dar-Nuba országban.

Mig Kordofán egy unalmas síkságot képez, Nuba változatos és kellemesen lepi meg az utazót. A kisebb-nagyobb sík területek között egyes kisebb hegyláncok, hegy-csoportok és különálló kúpok vannak, s ezeken laknak a bennszülöttek, úgy, hogy kb. 100-ra teszik a lakott hegyek számát. A nagy esőzések lemosván a hegyekről a földet, a rengeteg egymásra tornyosult gránit-tömbök mély barlangokat képeznek, melyek a párdúcznak is lakásul szolgálnak. A sziklák repedéseiben aztán vad fűgefák vertek gyökeret s hatalmas árnyékos fakká fejlődve, igen regényes kinézést adnak a vidéknek. A völgyek és síkságok pedig a legbüjesebb tenyészetet mutatják, főleg a hó esőzések után keletkező időleges vízgyülemlések helyén, hol a fák sűrűségén át a nap-sugár át nem hatol, s a dusan tenyésző apróbb növényzet közt is hat hónapon át lehetetlen utat törni, s csak ezek elszáradása s ezután elégetése után nyílnak meg a síkság utai.

A talaj igen termékeny, a vidék vadakban gazdag. Gazella, antilop, zsiráf és vaddisznó feles számban vannak, s esős időben az elefánt is ellátogat ide. Az erdőket majmok s a legtarkább tollazatu madarak népesítik be s a csuszó-mászók közt a boa-sonstricator is ott van.

Nuba lakossága a sok rabszolgavadászat folytán megtizedelve alig tesz már 50 eze-

ret ki, kik a hegyekre húzóda tengetik életüket. Különböztetnek szelid, karesú, szép néger faj, s a deleniek bátorság hírében állanak. Egyszerű életük kevés rozs, zezám és vad-bab természetéből áll, e mellett az ország sok vadontermő gyümölcsessel is segélyezi. Vannak kecskéik bőven, vannak teheneik is, melyek tejjel, vajjal ellátják őket, s aztán mindehhez nagyban isszák a merissának nevezett rozsából készült sört. Ünnepeleiken esznek, isznak, énekelnek, tánczolnak, s bár mindkét nemből részt vesznek azokban, illetékesen mulatnak. Majdnem mindnyájának csak egy neje van, kivéve a Kogiurt és a Seiket. Hagyományos törvényeik vannak. A Kogiur voltaképp vallásos főnökük volna, természetes eszök és ügyességük szerint azonban kisebb-nagyobb befolyást gyakorolnak híveikre.

Delen Nubának lakott hegyei közt a kisebbek közül való és őt, délről észak felé mindinkább törpülő s egymástól különálló hegykúpokból áll, melyek legmagasabbja alig haladja meg a 600 métert.

Az öt hegyből hármát lakott körül-belől 2000 ember. Az első hegy északi lábánál volt a hittérítői telep, a délkeleti oldalán voltak a katonáknak czölöp-erődítményekkel ellátott lakásai, mert Delen-ben csak röviddel történetünk ideje előtt vetett lábat az egyiptomi kormány s állandóan 1 kapitány századával tartá az őrzetet benne. Nyugaton és északon aztán a hittérítői telep fölött a bennszülöttek laktak egész a csücsig. A 2-ik hegykúp mintegy 600 méter távolságra volt az előbbtől északra, ismét bennszülöttektől lakva, Kogiur-jokkal (előljáró) együtt. A 3-ik hegyen végre egy bizonyos Dogman lakott kevés népességgel.

Ezen viszonyok és emberek közé — Delen-be — került tehát hittérítőnk, hol már nagy számu keresztény néger telepet talált. Itt az eddigi lakások szűkek lévén, nagyobbak és jobb minőségűek építéséhez láttak. Téglát készítettek, fát szereztek be; a dolgok jól folytak. A négernek megelégedettek voltak s a csendes munkálkodás közben ő maga a rovarokat, madárborókat, kigyókat s néprajzi tárgyakat már nagyban kezdte gyűjteni, midőn 1882. ápril havában békés hegyvidékeket is megzavarták a már megindult szudáni események s csakhamar vége lett hittérítői szelid és reményteljes életüknek.

Ugyanis a nuba-négernek legkegyetlenebb ellenségei, a síkságokon lakó baggarák, ez időben már mind a lázadó Máhdi pártjára álltak, elzárták Delent a központtól, El-Obeid városától, és 100—150 főnyi lovas csapatokban tett rabló-kirándulásaikban megmegtámadták Delen hegyeit is, utközben rabszójra fűzve vagy levágva a földjeiken munkálkodókat, elhajtván marháikat s elrabolták vizért járó leányaikat és nejeiket. Bár több ízben hősiesen verték ezeket vissza a vitéz deleniek,* mégis a hét hónapon át tartott örökös zaklatottság, elzárttság, élelem-készletök elfogyása (14 napja már, hogy a sójuk is teljesen elfogyott) és az egyiptomi katonáknak lassankinti átszökése tarthatatlanná tették helyzetüket. Midőn aztán szeptember havában (miként látni fogjuk) a Máhdi Birket-be jött (Delen és El-Obeid közt) s követői mindenfelől csatlakoztak hozzá és egy csapatot küldött Delen meghódoltatása végett: ekkor nem volt mit tenniük, mint kevés legszükségesebbjeiket ma-

* A kormány katonái, bár egy ízben a tevéket őrző 12 katonát is levágták, mi segélyt sem nyújtattak.

gukhoz véve s a többi a delenieknek felajánlva, hogy ne a rablók kezébe jusson, két világi társ, Bonomi főnök s néhány soror-ral együtt (kiknek részére alig tudtak egy tevét, egy öszvért s egy szamarat beszerezni) magukat rabságba vitetni. Így jutottak igen fáradalmas utazás után feltört lábakkal, elgyötörtten, kiraboltnak s a baggarák szidalmi, átkai s halálfenyegetései közt a Máhdi taborába.

Delen és benne a hittérítői telep végképp elmaradtak, kis templomuknak csengő hangja örökre elnémult.

(Folytatása következik.)

Szerkesztőség:

DR. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadók: Cirner és Lingner.

Cirner és Lingner könyvnyomdája, Nagy-Enyeden.

Foulard-selymet 60 krtól 3 frt

35 krig méterenkint — japáni, chinai stb. — a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes HENNEBERG-selymet 35 krtól 14 frt 65 krig méterenkint, sima, esikos, kozkázott, mintázott damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségben és 2000 szín és mintázzal stb.) a megrendelt áru postabér és vamentesen a házhoz szállítva, mintákat postafordultával küld: HENNEBERG G. (es. kir. udvari szállító) selyemgyára ZÜRICHBEN. Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. (2).

Sz. 2426 — 896

Pályázati hirdetés.

Alsófehérvármegye alvinczi járásában rendszeresített 2 körorvosi állásra pályázatot hirdetek.

I. Az alvinczi kör székhelye Alvincz nagyközség. Hozzá tartoznak Alvincz, Borberek, Sibisán, Karna, Akmar, Szarakszó, Csóra, Tartaria, Borsómező, Poklos, Rakató, Borbánd, Kisfalud.

Fizetés kezelésre kötelezett község: Alvincz.

II. Az oláhherepei kör székhelye Oláh-Herepe kis község. Hozzá tartoznak: Drdmbár, Csüged, Sospatak, Limba, O-Herepe, Táté, Demeterpaták, Berve, Henningfalva, Oláh-Dálya, Alsó- és Felső-Maros-Váradja.

Fizetés kezelésre kötelezett község: Berve. Körorvosok javadalma a fizetés kezelésre hivatott községek pénztárából előleges havi részletekben fizetendő 500 frt fizetés s 150 frt uti általány s a községekkel egyezkedés útján megállapítandó gyógykezelési díjak.

Szegények ingyen gyógykezelendők. Szabályszerű folyamodások legkésőbb augusztus hó 31-ik napjáig nyújtandók alólírotthoz be.

Szigorító orvosok pályázata nem vetetik tekintetbe.

Választás az alvinczi körorvosi állásra 1896. évi szeptember hó 1-én d. e. 9 órakor Alvinczen, az oláh-herapei körorvosi állásra 1896. évi szeptember hó 2-án d. e. 9 órakor Oláh-Herepén a községi irodában fog megtartatni.

A járási főszolgabírótól.

Alvinczen, 1896. július hó 28-án,

Pongrácz,
főszolgabíró.

651. szám. 1896. évgrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az abrudbányai kir. járásbírósa 3361—1896. számú végzése által abrudbányai dr. Pop Lőrincz ügyvéd által képviselt Auraria takarékp. nztár javára tripoeli Opruceza Juon és társai ellen 150 ft tőke, ennek 1895. évi szeptember hó 18 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 43 ft perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság 896. foglalt és 405 ft-ra becsült, a foglaltási jegyzőkönyv 1—8. tételig Opruceza Juon a Luinél 8 juh, 1 ló, 1 tehén, 3 malacz, Japura Nicolaenál 15 juh, 1 paripa, Roska Petrunál 2 ökör, 1 paribából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladának.

Mely árverésnek az abrudbányai kir. járásbírósa idézett sz. kiküldetést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis alperes lakásán Tripoelen leendő eszközzésére 1896-ik év augusztus hó 8-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérők lecsáron alul is eladani fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhívatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alólírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetésnek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

K. H. Abrudbányán, 1896-ik évi július hó 12. napján.

Szabó Lajos,
kir. bírósági végrehajtó

787 1—1

Csiraképes tojások

valódi Brahma-tyukoktól egy drb 15 kr. Hollandi fekete nagy fehér bubosoktól egy drb 25 kr. Houdansiaiktól 1 drb 25 kr. valódi Stajer tyukoktól egy drb 10 kr. Ezüst paduinaiktól egy drb 30 kr. Hosszu nyakuaktól egy drb 30 kr. Pulykáktól egy drb 30 kr. Ezüst Wyandottes tyukoktól egy drb 30 kr. Olasz tyukoktól egy drb 30 kr. Törpe tyukoktól egy drb 30 kr. Cochinchinaiktól egy drb 25 kr. Erdélyi csupasz nyakuaktól egy drb 20 kr. Dorkingiaiktól egy drb 25 kr. Yokohamaiktól egy drb 50 kr. Emdeni óriási libáktól egy drb 1 ft. Pekingi ruczáktól egy drb 20 kr., nagy Stajer ruczáktól egy drb 20 kr.

Alólírott feuntajánlott csiraképeseket csakis nemes fajú állatoktól szállítom, a melyek már többször kintünetve lettek és jótállak azok valódiságáról.

PAULY MAX

Köflach (Steierorszag). 6—6

Sz. 2425—896.

Pályázati hirdetés.

Alsófehérvármegye alvinczi járásához tartozó Borbánd és Kisfalud községek-ből alakított körjegyzői állásra Borbánd székhellyel ezennel pályázatot hirdetek.

Javadalmazás: 400 ft évi fizetés, 20 ft szállásbér, 30 ft iroda-átalány, 12 ft nyomtatványátalány s végül a maga-

munkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak.

Szabályszerűen felszerelt kérések alulírottához folyó évi **augusztus hó 28-ig** nyújtandók be.

A választás Borbándon **folyó évi augusztus hó 29-én d. e. 9 órakor** fog a községi irodában megtartatni.

Alvinczen, 1896. július 26. án.

Pongrácz,
főszolgabíró

783 3—3

Több mint 50 év óta sikerrel használtatik!

az

ESZÉKI SPITZER-KENŐCS

és az

ESZÉKI SALVATOR-SZAPPAN.

Valódi minőségben

csakis, mint eddig, ezentul is

Eszéken, felsőváros

DIENES C. J.-féle

gyógyszertárban készül és megrendelhető.

Szeplőket és májfoltokat,

valamint az összes

bőrtisztátalanságokat biztosan eltávolít.

1 tégely valódi Spitzer-kenőcs	35 kr.
1 üveg valódi Spitzer-mosdóvíz	40 kr.
1 darab valódi Salvator-szappan	50 kr.
1 doboz valódi lyoni rızspór 3 színben 50 kr és 1 ft.	
1 tégely kézpaszta	60 kr.

FIGYELMEZTETÉS!

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el vannak látva, és kériük a t. közönség csakis **Dienes** féle eszéki kenőcsöt és szappant kermi és elfogadni.

14—16

A „Közérdek“

*a megye egyetlen politikai lapja. Egyike a vidék leg-
elterjedtebb lapjainak, s mint ilyen,*

**hirdetések közlésére
kiválóan alkalmas.**

*Aki tehát olcsón s biztos sikerrel akar hirdetni,
forduljon bizalommal lapunk kiadóhivatalához.*